

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง “พฤติกรรมการอ่าน ความคาดหวัง และความพึงพอใจของประชาชนจังหวัดสงขลาต่อการอ่านข่าวสารที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้จากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจังหวัดสงขลา” มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาดังนี้

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการอ่านข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจังหวัดสงขลาของประชาชนจังหวัดสงขลา
2. เพื่อศึกษาความคาดหวังของประชาชนจังหวัดสงขลาต่อการอ่านข่าวสารที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้จากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจังหวัดสงขลา
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของประชาชนจังหวัดสงขลาต่อการอ่านข่าวสารที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้จากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจังหวัดสงขลา

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research Method) แบบวัดผลเพียงครั้งเดียว (One – Shot Study) โดยผู้วิจัยได้นำเอาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาใช้เป็นกรอบในการศึกษาและเป็นแนวทางในการออกแบบข้อคำถาม ซึ่งได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น ทฤษฎีการเปิดรับข่าวสาร ทฤษฎีความคาดหวังจากสื่อ และทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจ โดยใช้แบบสอบถามชนิดให้กลุ่มตัวอย่างกรอกคำตอบเอง (Self – Administered Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยเริ่มทำการรวบรวมข้อมูลตั้งแต่เดือนตุลาคม – พฤศจิกายน 2550 จากกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในจังหวัดสงขลาและเคยอ่านหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจังหวัดสงขลาจำนวน 400 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Stratified Sampling) โดยขั้นแรกผู้วิจัยจัดแบ่งอำเภอทั้งหมดในจังหวัดสงขลาออกเป็นกลุ่มโดยใช้เกณฑ์ด้านจำนวนประชากร จากนั้นใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบระดับชั้น (Cluster Sampling) เพื่อให้ได้สัดส่วนของแต่ละกลุ่มอำเภอ แล้วใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับสลากเพื่อให้ได้อำเภอที่เป็นตัวแทนกลุ่มตามสัดส่วนที่ได้กำหนดไว้ จากนั้นจะใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota Sampling) โดยกำหนดให้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างอำเภอละ 100 คน และขั้นตอนสุดท้ายจะใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเก็บข้อมูลเฉพาะผู้ที่เคยอ่านหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจังหวัดสงขลาในแต่ละอำเภอและเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างให้ครบตามจำนวนที่กำหนด

การประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการโดยใช้การหาค่าทางสถิติด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ซึ่งได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย (Mean) เพื่ออธิบายข้อมูลลักษณะทางประชากรศาสตร์ พฤติกรรมการอ่านข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจังหวัดสงขลา ความคาดหวังและความพึงพอใจต่อการอ่านข่าวสารที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจังหวัดสงขลา รวมถึงข้อเสนอแนะต่อการปรับปรุงรูปแบบการนำเสนอข่าวสารดังกล่าวของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น และใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ในการทดสอบสมมติฐานต่างๆ ซึ่งได้แก่ การทดสอบไค-สแควร์ (Chi-square) การทดสอบค่าเฉลี่ยสำหรับกลุ่มประชากรสองกลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน (T-Test Groups) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) และการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Coefficient of Correlation)

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการอ่านข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจังหวัดสงขลาของประชาชนจังหวัดสงขลา

จากการศึกษาลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า จากกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 400 คน แบ่งออกเป็นเพศหญิง 248 คน และเพศชาย 152 คน โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุ 41 ปีขึ้นไป มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา มีอาชีพรับจ้าง และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 5,000 - 9,999 บาท ในส่วนของพฤติกรรมการอ่านข่าวสารทั่วไปจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการอ่านข่าวสารในระดับปานกลาง โดยส่วนใหญ่อ่านข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นมากกว่า 1 ครั้ง / สัปดาห์และใช้เวลาในการอ่านข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นแต่ละครั้ง 15 - 30 นาที นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อ่านหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นที่บ้านในช่วงเวลาที่ยาวมากที่สุดและไม่บอกรับเป็นสมาชิกหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น โดยเกือบทั้งหมดติดตามอ่านหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นมาน้อยกว่า 1 ปี และสนใจอ่านเนื้อหาประเภทข่าวมากที่สุด สำหรับหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นที่กลุ่มตัวอย่างเปิดรับมากที่สุดได้แก่ หนังสือพิมพ์มีหลาไหม

สำหรับการศึกษาพฤติกรรมการอ่านข่าวสารที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้ของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความสนใจต่อข่าวสารดังกล่าวเป็นอย่างมาก โดยให้เหตุผลว่าสนใจข่าวสารที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบ เพราะว่ามีผลกระทบต่อวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของตนมากที่สุด นอกจากนี้ยังพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีจุดมุ่งหมายในการอ่านข่าวสารดังกล่าวจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพื่อรับทราบข้อเท็จจริงมากที่สุด โดยสาเหตุที่เลือกอ่านข่าวสารเรื่องนี้จากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจังหวัดสงขลาเพราะเชื่อมั่นว่าสามารถได้รับข้อมูลข่าวสารที่ชัดเจนกว่าแหล่งข่าวอื่น ส่วนประเด็นข่าวสารที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบที่กลุ่มตัวอย่างสนใจอ่านมากที่สุดคือ ข่าวสารที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ความรุนแรงต่าง ๆ เช่น การลอบวางระเบิด การลอบวางเพลิง การทำร้ายประชาชนและเจ้าหน้าที่ ฯลฯ โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ระบุว่าได้เลือกอ่านข่าวสารประเด็นดังกล่าวจากเนื้อหาประเภทข่าวมากที่สุด อย่างไรก็ตาม พบว่ากลุ่มตัวอย่างได้ติดตามอ่านข่าวสารที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจังหวัดสงขลามาเป็นเวลาน้อยกว่า 6 เดือน และเลือกอ่านข่าวสารเฉพาะบางข่าวที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบเท่านั้น โดยส่วนใหญ่อ่านข่าวสารในเรื่องดังกล่าวแต่เพียงแบบคร่าว ๆ เพื่อเก็บใจความสำคัญ และได้ทำการตรวจสอบความถูกต้องของข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นหลายฉบับเป็นบางครั้งเท่านั้น

2. เพื่อศึกษาความคาดหวังของประชาชนจังหวัดสงขลาต่อการอ่านข่าวสารที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้จากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจังหวัดสงขลา

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคาดหวังต่อการอ่านข่าวสารที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้จากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจังหวัดสงขลาโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีความคาดหวังเรียงตามลำดับ ดังนี้ 1) เพื่อต้องการมีส่วนร่วมรับรู้ปัญหาของท้องถิ่นมากที่สุด 2) เพื่อนำข้อมูลที่ได้รับไปใช้ในการสร้างเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบ 3) เพื่อนำคำแนะนำที่ได้รับไปใช้ในการบรรเทาผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นกับตนเองและคนรอบข้าง 4) เพื่อต้องการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเหตุการณ์ความไม่สงบ 5) เพื่อติดตามความคืบหน้าในการแก้ไขปัญหาของรัฐบาล 6) เพื่อติดตามความคืบหน้าในการจับกุมและดำเนินคดีกับผู้ก่อความไม่สงบ 7) เพื่อรับทราบผลกระทบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับประชาชน สังคม และเศรษฐกิจของท้องถิ่น 8) เพื่อนำข่าวสารที่ได้รับไปสนทนาแลกเปลี่ยนกับผู้อื่นและเพื่อนำข่าวสารที่ได้รับไปบอกต่อผู้อื่น 9) เพื่อรับทราบเหตุการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น 10) เพื่อรับทราบคำแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติตนเพื่อความปลอดภัย และ 11) เพื่อนำคำแนะนำที่ได้รับไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจทำกิจกรรมต่าง ๆ

3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของประชาชนจังหวัดสงขลาต่อการอ่านข่าวสารที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้จากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจังหวัดสงขลา

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อการอ่านข่าวสารที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจังหวัดสงขลาโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีความพึงพอใจต่อการอ่านข่าวสารดังกล่าวเรียงตามลำดับ ดังนี้ 1) ได้รับทราบผลกระทบที่เกิดขึ้นกับประชาชน สังคม และเศรษฐกิจของท้องถิ่น 2) การได้มีส่วนร่วมรับรู้ปัญหาของท้องถิ่น 3) สามารถนำข่าวสารที่ได้รับไปสนทนาแลกเปลี่ยนกับผู้อื่น 4) ได้รับทราบความคืบหน้าในการแก้ปัญหาของรัฐบาล 5) ได้รับทราบเหตุการณ์ความไม่สงบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น 6) สามารถนำคำแนะนำที่ได้รับไปใช้ในการบรรเทาผลกระทบที่เกิดขึ้นกับตนเองและคนรอบข้าง 7) สามารถนำคำแนะนำที่ได้รับไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจทำกิจกรรมต่าง ๆ 8) ได้รับทราบความคืบหน้าในการจับกุมและดำเนินคดีกับผู้ก่อความไม่สงบและได้มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาคความไม่สงบของท้องถิ่น 9) สามารถนำข่าวสารที่ได้รับไปบอกต่อผู้อื่นและสามารถนำข้อมูลที่ได้รับไปใช้ในการสร้างเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบ และ 10) ได้รับทราบคำแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติตนเพื่อความปลอดภัยจากเหตุการณ์ความไม่สงบ

ในส่วนของข้อเสนอแนะต่อการปรับปรุงรูปแบบการนำเสนอข่าวสารดังกล่าวพบว่า กลุ่มตัวอย่างต้องการให้หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นนำเสนอผ่านทางเนื้อหาประเภทข่าวเพิ่มมากขึ้นมากที่สุด รองลงมา คือ เพิ่มบทวิเคราะห์ สกู๊ป บทความ การ์ตูนล้อเลียน จดหมายถามตอบ และบทบรรณาธิการตามลำดับ สำหรับประเด็นข่าวสารที่ต้องการให้หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นนำเสนอมากขึ้นเรียงตามลำดับ ดังนี้ 1) ข่าวความคืบหน้าในการแก้ไขปัญหาเหตุการณ์ความไม่สงบของรัฐบาล 2) ข่าวการติดตามจับกุมและดำเนินคดีกับผู้ก่อความไม่สงบ 3) ข่าวสารที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ความรุนแรงต่าง ๆ 4) ข่าวเกี่ยวกับผลกระทบต่อประชาชน สังคม และเศรษฐกิจของท้องถิ่น 5) ข่าวความสูญเสียของเหยื่อจากเหตุการณ์ความไม่สงบ 6) ข่าวคำแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติตนเพื่อความปลอดภัย และ 7) ข่าวความคิดเห็นของบุคคลต่าง ๆ ต่อเหตุการณ์ความไม่สงบ และในส่วนของการปรับปรุงการนำเสนอข่าวสารดังกล่าวพบว่า กลุ่มตัวอย่างต้องการให้หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นปรับปรุงการนำเสนอข่าวสารดังกล่าวเรียงตามลำดับ ดังนี้ 1) ปรับปรุงเรื่องการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลข่าวสาร 2) เพิ่มเติมประเด็นข่าวสารที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้มีความหลากหลายมากขึ้น 3) มีการอ้างอิงที่มาของแหล่งข้อมูลข่าวสาร 4) มีการใช้ภาพประกอบข่าวที่เหมาะสม 5) ปรับปรุงข้อมูล (Update) ให้มีความทันสมัยอยู่เสมอ และ 6) ปรับปรุงในเรื่องการใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย

ในส่วนของการทดสอบสมมติฐานการวิจัยนั้น สามารถสรุปผลได้ดังนี้

สมมติฐานการวิจัยที่ 1 ลักษณะทางประชากรศาสตร์มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการอ่านข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจังหวัดสงขลา

จากการทดสอบสมมติฐานพบว่า ลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกัน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ย ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการอ่านข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจังหวัดสงขลา

สมมติฐานการวิจัยที่ 2 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกัน จะมีความคาดหวังต่อการอ่านข่าวสารที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจังหวัดสงขลาแตกต่างกัน

จากการทดสอบสมมติฐานพบว่า ลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกัน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ย จะมีความคาดหวังต่อการอ่านข่าวสารที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจังหวัดสงขลาไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยที่ 3 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกัน จะมีความพึงพอใจต่อการอ่านข่าวสารที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจังหวัดสงขลาแตกต่างกัน

จากการทดสอบสมมติฐานพบว่า ลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกัน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ย จะมีความพึงพอใจต่อการอ่านข่าวสารที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจังหวัดสงขลาไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยที่ 4 ความคาดหวังต่อการอ่านข่าวสารที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจังหวัดสงขลา มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการอ่านข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจังหวัดสงขลา

จากการทดสอบสมมติฐานพบว่า ความคาดหวังต่อการอ่านข่าวสารที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบในจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจังหวัดสงขลา ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการอ่านข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจังหวัดสงขลา

สมมติฐานการวิจัยที่ 5 ความพึงพอใจต่อการอ่านข่าวสารที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจังหวัดสงขลา มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการอ่านข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจังหวัดสงขลา

จากการทดสอบสมมติฐานพบว่า ความพึงพอใจต่อการอ่านข่าวสารที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจังหวัดสงขลา ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการอ่านข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจังหวัดสงขลา

สมมติฐานการวิจัยที่ 6 ความคาดหวังต่อการอ่านข่าวสารที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจังหวัดสงขลา มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อการอ่านข่าวสารที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจังหวัดสงขลา

จากการทดสอบสมมติฐานพบว่า ความคาดหวังต่อการอ่านข่าวสารที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจังหวัดสงขลา มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อการอ่านข่าวสารที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจังหวัดสงขลา

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำกรอบแนวคิดและทฤษฎีสื่อสารมวลชนที่เกี่ยวข้องมาใช้ในการอภิปรายผลการวิจัย ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

พฤติกรรมกรรมการอ่านข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจังหวัดสงขลา

จากผลการวิจัยที่พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีพฤติกรรมกรรมการอ่านข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นในระดับปานกลางนั้น อาจชี้ให้เห็นว่าประชาชนจังหวัดสงขลาไม่ได้ให้ความสำคัญต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ จากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นมากที่สุด โดยพบว่ากลุ่มตัวอย่างอ่านหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นมากกว่า 1 ครั้งต่อสัปดาห์เนื่องจากผู้อ่านไม่มีเวลาว่างมากเพียงพอที่จะอ่านเนื้อหาทั้งหมดได้ในครั้งเดียว และใช้เวลาอ่านเพียง 15 – 30 นาทีต่อครั้งเท่านั้น ซึ่งอาจทำให้ผู้อ่านไม่ได้รับทราบข้อมูลและข่าวสารที่ครบถ้วนหรือมีเวลามากเพียงพอที่จะวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของข้อมูลข่าวสารได้ อย่างไรก็ตามพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีพฤติกรรมกรรมการอ่านจากที่พักอาศัยมากที่สุดเนื่องมาจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจังหวัดสงขลาไม่แพงมากนักและออกวางจำหน่ายในช่วงระยะเวลาหลายวันต่อ 1 ครั้ง ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างจึงสามารถซื้ออ่านได้อย่างสม่ำเสมอว่าหนังสือพิมพ์รายวันจากส่วนกลาง โดยหนังสือพิมพ์ที่เปิดรับมากที่สุดคือ “หนังสือพิมพ์สมิหลาไหม” เนื่องจากหนังสือพิมพ์ฉบับดังกล่าวมีการนำเสนอเนื้อหาที่หลากหลายและออกวางจำหน่ายเป็นรายสัปดาห์ ทำให้สามารถตอบสนองความต้องการในด้านข่าวสารของท้องถิ่นได้รวดเร็วและฉบับไวมากกว่าฉบับอื่น ๆ ที่วางแผงรายปักษ์หรือรายเดือน

นอกจากนี้ยังพบกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ยอมรับเป็นสมาชิกหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากเหตุผลทางด้านเศรษฐกิจ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยอีกข้อที่พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นกลุ่มผู้ที่มีรายได้น้อยถึงปานกลางซึ่งมีอาชีพรับจ้างและมีระดับการศึกษาเพียงชั้นมัธยม ดังนั้นจึงมีแนวโน้มที่จะใช้จ่ายเงินที่มีเฉพาะในส่วนที่จำเป็นต่อการดำรงชีพมากกว่าที่จะนำมาใช้จ่ายเป็นค่าสมัครสมาชิกหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น สำหรับระยะเวลาในการติดตามอ่านหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นนั้นพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ติดตามอ่านข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นมาเป็นระยเวลานานน้อยกว่า 1 ปี ซึ่งอาจจะสะท้อนให้เห็นถึงระดับการยอมรับของประชาชนจังหวัดสงขลาต่อสื่อหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นที่อาจมีความน่าเชื่อถือน้อยกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับสื่อประเภทอื่น ๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ และหนังสือพิมพ์ส่วนกลาง

ในส่วนของพฤติกรรมกรรมการอ่านข่าวสารที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่สนใจอ่านข่าวสารดังกล่าวเป็นอย่างมาก โดยให้เหตุผลว่าเหตุการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นได้ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของตนและคนในครอบครัวเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้น การรับทราบข้อมูลและข่าวสารในเรื่องดังกล่าวจึงอาจนำมาช่วยบรรเทาผลกระทบที่เกิดขึ้นกับตนและคนในครอบครัวได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องการเลือกเปิดรับข่าวสารของ Maxell E. McCombs and Lee B. Becker¹ ที่ได้สรุปเอาไว้ว่ามนุษย์ล้วนมีความต้องการด้านข้อมูลข่าวสารเพื่อนำมาช่วยในการตัดสินใจโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องที่มีความเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของตน ดังนั้น พฤติกรรมการอ่านข่าวสารดังกล่าวของกลุ่มตัวอย่างจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจึงถือเป็นพฤติกรรมกาเปิดรับสื่อที่เกิดขึ้นอย่างมีเป้าหมาย กล่าวคือกลุ่มตัวอย่างต่างคาดหวังว่าจะได้รับทราบข่าวสารที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบจากการอ่านหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นและสามารถนำข่าวสารเหล่านั้นไปใช้ประโยชน์แก่ชีวิตตนได้ ด้วยเหตุนี้ พฤติกรรมการอ่านข่าวสารดังกล่าวจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจึงเกิดขึ้น

สำหรับเหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เลือกอ่านข่าวสารที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นนั้นเนื่องมาจากต้องการรับทราบข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นมากที่สุด โดยเชื่อว่าหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นซึ่งถือเป็นสื่อมวลชนท้องถิ่นนั้นสามารถให้รายละเอียดของข้อมูลข่าวสารดังกล่าวได้ชัดเจนกว่าสื่อประเภทอื่น ๆ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าสำหรับประชาชนในระดับท้องถิ่นแล้ว หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นซึ่งถือเป็นสื่อมวลชนของท้องถิ่นยังคงได้รับการคาดหวังให้รายงานข่าวสารของท้องถิ่นด้วยความชัดเจนและน่าเชื่อถือกว่าสื่อมวลชนส่วนกลาง

จากผลการวิจัยอีกข้อพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เลือกอ่านข่าวสารที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเฉพาะบางข่าวและอ่านแต่เพียงคร่าว ๆ เท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับข้อเท็จจริงที่ว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นกลุ่มผู้มีอาชีพรับจ้างและมีรายได้ต่ำซึ่งต้องใช้เวลาส่วนใหญ่ในแต่ละวันไปกับการทำมาหากินเพื่อเลี้ยงตนเองและครอบครัว จึงทำให้มีเวลาว่างอ่านหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพียงเพียงไม่กี่นาทีต่อครั้ง ด้วยเหตุนี้พวกเขาจึงต้องเลือกอ่านข่าวสารเฉพาะประเด็นที่ตนสนใจและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้โดยจะอ่านแต่เพียงคร่าว ๆ เพื่อเก็บ

¹ Maxell E. McCombs and Lee B. Becker, อ้างถึงใน ทิพย์วรรณ แสงศรี, “การวิเคราะห์เนื้อหา ความพึงพอใจ และการใช้ประโยชน์จากนิตยสารลิซ่า,” (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2541), น. 169.

ใจความสำคัญเท่านั้น ข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับ สุรพงษ์ โสณะเสถียร² ที่กล่าวว่า ในสภาพสังคมที่เร่งรีบและเต็มไปด้วยข้อมูลข่าวสารดังเช่นในปัจจุบัน ผู้รับสารส่วนใหญ่มักจะเลือกเปิดรับเฉพาะข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความสนใจของตนและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้เท่านั้น อย่างไรก็ตามพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความสำคัญต่อการตรวจสอบความถูกต้องของข่าวสารในเรื่องดังกล่าวจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นหลาย ๆ ฉบับเมื่อเกิดความสงสัยในความถูกต้องของข่าวสารชี้ให้เห็นว่าประชาชนมีวิจารณญาณในการเลือกเปิดรับข่าวสารพอสมควร

ในส่วนของรายละเอียดอื่น ๆ เกี่ยวกับการอ่านข่าวสารที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เลือกอ่านข่าวสารดังกล่าวจากเนื้อหาประเภทข่าวมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเนื่องจากเนื้อหาประเภทข่าวสามารถให้ข้อเท็จจริง (Fact) เกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบได้ละเอียดและชัดเจนมากกว่าเนื้อหาประเภทอื่น ๆ ซึ่งข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ Charles K. Atkin³ ที่อธิบายว่า ผู้รับสารส่วนใหญ่มักจะเลือกเปิดรับข่าวสารในรูปแบบเนื้อหาที่สามารถสื่อสารข้อมูลต่าง ๆ ให้แก่พวกเขาได้มากและชัดเจนที่สุดซึ่งในที่นี้ก็คือเนื้อหาประเภทข่าวนั่นเอง อย่างไรก็ตาม จากผลการศึกษาเกี่ยวกับการนำเสนอข่าวสารเหตุการณ์ความไม่สงบในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้ของสื่อมวลชนโดย พิมพิดา โยธาสุมทร⁴ พบว่า สื่อมวลชนในปัจจุบันมักนำเสนอข่าวสารดังกล่าวแต่เพียงเฉพาะในส่วนที่เป็นข้อเท็จจริง (Fact) เท่านั้น โดยสิ่งที่จะนำเสนอเรื่องราวที่ก่อให้เกิดความเข้าใจเพื่อป้องกันการตีความที่ผิดพลาดของผู้รับสาร เช่น การเพิ่มพื้นที่ล้อมกรอบ เคียงข่าว หรืออธิบายขยายความเรื่องราวที่มีความซับซ้อนให้เกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้น ซึ่งสิ่งนี้อาจทำให้การอ่านข่าวสารเหตุการณ์ความไม่สงบจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นของประชาชนไม่เกิดประโยชน์สูงสุดอย่างเต็มที่

² สุรพงษ์ โสณะเสถียร, การสื่อสารกับสังคม (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533), น. 27.

³ Charles K. Atkin, Anticipated Communication and Mass Media Information Seeking (New York: Public Opinion Quarterly Free Press, 1973), p. 144.

⁴ พิมพิดา โยธาสุมทร, “พฤติกรรมกรเปิดรับ ความรู้และทัศนคติ ของชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมในเขตกรุงเทพมหานคร ต่อการเสนอข่าวความรุนแรงใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ของสื่อมวลชน,” (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2549), น. บทคัดย่อ.

สำหรับประเด็นข่าวสารที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบที่กลุ่มตัวอย่างสนใจอ่านมากที่สุดคือ ข่าวเกี่ยวกับเหตุการณ์ความรุนแรงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น ทั้งนี้ อาจเนื่องจากเหตุการณ์ดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่นมากที่สุดทั้งในแง่ชีวิตและทรัพย์สิน กลุ่มตัวอย่างจึงให้ความสนใจต่อการอ่านข่าวสารประเด็นนี้มากที่สุด สอดคล้องกับแนวคิดของ กาญจนา แก้วเทพ⁵ ที่อธิบายว่า ในกรณีที่บุคคลต้องตกอยู่ในสถานการณ์ที่ไม่แน่นอนหรือเป็นอันตรายนั้น บุคคลจะมีพฤติกรรมการแสวงหาข้อมูลและข่าวสารต่าง ๆ ที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในสถานการณ์นั้น ๆ ได้มากที่สุด ทั้งนี้เพื่อที่จะช่วยลด “ความไม่แน่นอน” (Uncertainty) ต่าง ๆ และช่วยให้บุคคลสามารถรับมือกับสถานการณ์นั้น ๆ ได้ดียิ่งขึ้นนั่นเอง โดยการที่ประชาชนต้องการอ่านข่าวสารที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ความรุนแรงในท้องถิ่นมากที่สุดนี้ ก็ยังสอดคล้องกับการศึกษาของ วนัสนันท์ มะญู⁶ ที่พบว่า สื่อมวลชนส่วนใหญ่มักจะนำเสนอข่าวสารดังกล่าวผ่านทางเนื้อหาข่าวที่บอกเล่าเหตุการณ์ความรุนแรงมากที่สุด โดยเน้นการนำเสนอภาพข่าวความรุนแรงต่าง ๆ ประกอบ เช่น ภาพคนตาย คนบาดเจ็บ การทำลายล้างของระเบิดรวมถึงภาพความเสียหายของทรัพย์สินต่าง ๆ

สำหรับผลสำรวจระยะเวลาในการติดตามอ่านข่าวสารที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น พบว่า ประชาชนติดตามอ่านข่าวสารดังกล่าวมาเป็นระยะเวลาน้อยกว่า 6 เดือน ซึ่งหากเปรียบเทียบกับระยะเวลาของเหตุการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นตั้งแต่ช่วงต้นปี พ.ศ.2547 จนถึงปัจจุบันซึ่งรวมเป็นเวลากว่า 4 ปีก็อาจถือได้ว่าเป็นระยะเวลาการติดตามอ่านที่น้อยมาก ซึ่งในเรื่องนี้อาจตั้งข้อสังเกตได้ คือ การนำเสนอข่าวสารดังกล่าวของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น อาจเพิ่งได้รับการยอมรับในช่วงระยะเวลาไม่นานมานี้ หรืออีกประการคือ ในปัจจุบันหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเริ่มให้ความสำคัญต่อการนำเสนอข่าวสารดังกล่าวมากกว่าในอดีต เนื่องจากเหตุการณ์ความไม่สงบได้เริ่มแผ่ขยายเข้ามาในพื้นที่ของส่วนจังหวัดสงขลาในช่วงระยะเวลาไม่นานมานี้ ดังนั้น หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจังหวัดสงขลาจึงอาจเพิ่งเริ่มให้ความสำคัญต่อการนำเสนอข่าวสารดังกล่าว ผู้อ่านจึงได้ติดตามอ่านข่าวสารดังกล่าวมาเป็นเวลาไม่นานนัก

⁵ กาญจนา แก้วเทพ, ทฤษฎีและแนวทางการศึกษาสื่อสารมวลชน (กรุงเทพมหานคร: เลิฟ แอนด์ ลิฟ, 2547), น. 382 - 383.

⁶ วนัสนันท์ มะญู, “ทัศนคติของชาวมุสลิมที่มีต่อการนำเสนอข่าวสารของสื่อมวลชนกรณีศึกษา สถานการณ์ความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้,” (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์สารสนเทศ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์, 2549), น. บทคัดย่อ.

ความคาดหวังต่อการอ่านข่าวสารที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้จากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจังหวัดสงขลา

จากผลการวิจัยพบว่าประชาชนมีความคาดหวังต่อการอ่านข่าวสารที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีความคาดหวังต่อการอ่านข่าวสารดังกล่าวเพื่อต้องการรับรู้ปัญหาของท้องถิ่นมากที่สุด ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าประชาชนในจังหวัดสงขลาที่มีความคาดหวังเป็นอย่างสูงว่าหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นซึ่งถือเป็นสื่อมวลชนท้องถิ่นจะสามารถเกาะติดสถานการณ์และรายงานข้อมูลหรือข่าวสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบให้พวกเขาได้รับรู้ได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้อง และน่าเชื่อถือ ซึ่งจะทำให้พวกเขาได้มีส่วนร่วมรับรู้ปัญหาสำคัญที่กำลังเกิดขึ้นในท้องถิ่นได้อย่างใกล้ชิด ซึ่งผลการวิจัยนี้ก็ยืนยันแนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมกรเปิดรับสื่อของ John C. Merrill and Ralph L. Lowenstein⁷ ที่กล่าวว่าบุคคลมักจะมีคามอยากรู้ อยากเห็นในข้อมูลและข่าวสารต่าง ๆ จากสื่อมวลชนโดยเฉพาะเรื่องราวที่ส่งผลกระทบต่อชีวิตตนเองและครอบครัว และคาดหวังว่าจะสามารถนำข่าวสารที่ได้รับเหล่านั้นไปใช้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ ทั้งในปัจจุบันและอนาคต

นอกจากนี้ ความคาดหวังในระดับมากนี้ก็ยังคงสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องการใช้สื่อมวลชนเพื่อสนองความคาดหวังทางด้านข้อมูลข่าวสารของ McCombs and Becker⁸ ที่อธิบายว่าบุคคลจะเลือกเปิดรับข่าวสารเพื่อสนองความต้องการทางด้านข้อมูลข่าวสารของตนเองเป็นหลัก กล่าวคือยิ่งบุคคลมีความต้องการข้อมูลข่าวสารในเรื่องใดเรื่องหนึ่งมาก บุคคลก็จะมีคามคาดหวังต่อข่าวสารดังกล่าวจากสื่อมวลชนมากด้วยเช่นกัน ซึ่งคำอธิบายนี้ชี้ให้เห็นได้จากชุดตัวแปรความคาดหวังที่ผู้วิจัยได้จำแนกออกเป็น 4 ด้าน ซึ่งได้แก่ ด้านการติดตามข่าวสาร ด้านความต้องการคำแนะนำ ด้านการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และด้านความต้องการมีส่วนร่วม ซึ่งพบว่าประชาชนมีความคาดหวังในระดับมากต่อการอ่านข่าวสารดังกล่าวจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจังหวัดสงขลาในทุก ๆ ด้าน ดังนั้น จึงสรุปได้ว่าข่าวสารที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบกำลังอยู่ในสนใจของประชาชนจังหวัดสงขลาเป็นอย่างมาก ดังนั้นประชาชนจังหวัดสงขลาจึงต่างมีความคาดหวังสูงต่อการอ่านข่าวสารดังกล่าวจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นนั่นเอง

⁷ John C. Merrill and Ralph L. Lowenstein, Media Messages and Men: New Perspectives in Communication (New York: David McKay Company Inc, 1971), p. 134.

⁸ McCombs and Becker, Using Mass Communication Theory (Englewood cliffs: N.J. Princtice Hall, 1979), p. 107.

ความพึงพอใจต่อการอ่านข่าวสารที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้จากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจังหวัดสงขลา

จากผลการวิจัยที่พบว่ากลุ่มตัวอย่างต่างมีความพึงพอใจต่อการอ่านข่าวสารที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นในระดับมากนี้ ชี้ให้เห็นว่าหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจังหวัดสงขลาได้ตอบสนองของความคาดหวังของผู้อ่านต่อการอ่านข่าวสารดังกล่าวได้เป็นอย่างดี ด้วยเหตุนี้ผู้อ่านจึงมีความพึงพอใจต่อการได้รับทราบข่าวสารที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเป็นอย่างมาก หากพิจารณาประกอบกับชุดตัวแปรความพึงพอใจที่ผู้วิจัยได้จำแนกออกเป็น 4 ด้านซึ่งได้แก่ ด้านการติดตามข่าวสาร ด้านความต้องการคำแนะนำ ด้านการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และด้านความต้องการมีส่วนร่วม ก็จะพบว่าผู้อ่านมีความพึงพอใจในระดับมากต่อการอ่านในทุก ๆ ด้าน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เสรี วงษ์มณฑา⁹ ที่ได้อธิบายสาเหตุที่ผลักดันให้บุคคลเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนว่า ประกอบด้วยปัจจัยหลัก ๆ 6 ประการ ได้แก่ 1) เพื่อต้องการรู้เหตุการณ์ 2) เพื่อต้องการคำแนะนำ 3) เพื่อนำไปใช้ในการสนทนา 4) เพื่อความตื่นตัว 5) เพื่อเสริมย้ำความคิดเห็น และ 6) เพื่อความบันเทิง ซึ่งหากสื่อมวลชนสามารถตอบสนองต่อความต้องการในด้านข้อมูลข่าวสารเหล่านี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพแล้ว ผู้รับสารก็จะเกิดความพึงพอใจต่อข้อมูลและข่าวสารที่ได้รับ และมีแนวโน้มสูงที่จะมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารจากสื่ออื่นต่อไปในอนาคต

โดยจากผลการวิจัยพบว่าผู้อ่านมีความพึงพอใจต่อการได้รับทราบผลกระทบที่เกิดขึ้นกับประชาชน สังคม และเศรษฐกิจของท้องถิ่นมากที่สุด ซึ่งข้อค้นพบนี้ก็สอดคล้องกับผลการวิจัยอีกข้อหนึ่งที่พบว่าสาเหตุที่กลุ่มกลุ่มตัวอย่างสนใจข่าวสารที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบเป็นอย่างมากนั้น เนื่องจากเหตุการณ์ดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของตนและคนในครอบครัว ดังนั้น การที่หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจังหวัดสงขลาสามารถนำเสนอประเด็นข่าวสารที่ประชาชนจังหวัดสงขลาต้องการทราบมากที่สุดด้วยความพึงพอใจสูงสุดนั้นก็เท่ากับหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นได้ตอบสนองความต้องการที่แท้จริงของประชาชนจังหวัดสงขลาตนเอง

⁹ เสรี วงษ์มณฑา, จิตวิทยาในการสื่อสาร (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ, 2523), น. 15.

นอกจากนี้ หากพิจารณาประกอบกับชุดตัวแปรความพึงพอใจในด้านอื่น ๆ ก็พบว่า ผู้อ่านมีความพึงพอใจในระดับมากต่อการอ่านในด้านอื่น ๆ เช่นกัน ยกตัวอย่างเช่น ในด้านการติดตามข่าวสาร ผู้อ่านมีความพึงพอใจเป็นอย่างมากต่อการได้รับทราบข่าวสารเหตุการณ์ความไม่สงบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น การได้รับทราบแนวทางการแก้ไขปัญหาของรัฐบาล การได้รับทราบความคืบหน้าในการจับกุมและดำเนินคดีกับผู้ก่อความไม่สงบ รวมถึงการที่สามารถนำข้อมูลและข่าวสารดังกล่าวไปใช้ในการสร้างเสริมความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบอีกด้วย ในด้านคำแนะนำพบว่าผู้อ่านมีความพึงพอใจมากต่อการได้รับทราบคำแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติตนเพื่อความปลอดภัยจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น และสามารถนำคำแนะนำดังกล่าวไปใช้ในการบรรเทาผลกระทบที่เกิดขึ้นรวมถึงใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจทำกิจกรรมต่าง ๆ อีกด้วย สำหรับด้านปฏิสัมพันธ์ทางสังคมนั้นพบว่า ผู้อ่านมีความพึงพอใจมากต่อการนำข่าวสารที่ได้รับไปพูดคุยสนทนาหรือบอกเล่าให้ผู้อื่น และในส่วนของความต้องการมีส่วนร่วม นั้น พบว่าผู้อ่านมีความพึงพอใจมากต่อการอ่านข่าวสารเหตุการณ์ความไม่สงบในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้จากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเนื่องจากข่าวสารดังกล่าวช่วยให้พวกเขาได้มีส่วนร่วมในการรับรู้และแก้ไขปัญหาเหตุการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น

การทดสอบสมมติฐาน

จากผลการทดสอบสมมติฐานที่พบว่า ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนไม่มีผลต่อพฤติกรรมการอ่านหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นของประชาชนจังหวัดสงขลา ชัดแย้งกับแนวคิดเรื่องความแตกต่างทางด้านประชากรศาสตร์ของผู้รับสาร (Characteristic of Audience) ของ Wilbur Schramm¹⁰ ที่ว่า ความแตกต่างทางด้านประชากรศาสตร์ของผู้รับสารจะส่งผลโดยตรงต่อพฤติกรรมการเปิดรับสื่อของผู้รับสาร เช่น ความสามารถในการเข้าถึงสื่อ ลักษณะข่าวสารที่ต้องการจากสื่อ รวมถึงรูปแบบการใช้สื่อ

ทั้งนี้ สาเหตุที่ลักษณะทางประชากรศาสตร์ไม่มีผลต่อพฤติกรรมการอ่านหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจังหวัดสงขลา นั้น อาจเนื่องมาจากในปัจจุบันเพศชายและเพศหญิงต่างมีความตื่นตัวในเรื่องของการรับรู้ข่าวสารเหตุการณ์บ้านเมืองไม่แตกต่างกันเพราะต่างต้องทำงานนอกบ้านและใช้ชีวิตส่วนใหญ่อยู่ในสังคมภายนอก ด้วยเหตุนี้การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของทั้งเพศชายและเพศหญิงจึงแทบจะไม่มี ความแตกต่างกันในสังคมปัจจุบัน ในส่วนของอายุนั้นก็พบว่าในปัจจุบันหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจังหวัดสงขลาได้พยายามนำเสนอเนื้อหาเรื่องราวที่มีความหลากหลายมากขึ้น เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้อ่านทุกวัย ด้วยเหตุนี้ตัวแปรด้านอายุจึงไม่มีผลต่อพฤติกรรมการอ่านหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจังหวัดสงขลา สำหรับตัวแปรระดับการศึกษานั้นพบว่าไม่มีผลเช่นกัน เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาซึ่งมีความสามารถในการอ่านระดับดีจึงทำให้สามารถเปิดรับข่าวสารด้วยการอ่านจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นได้อย่างเท่าเทียม ซึ่งข้อค้นพบนี้ก็สอดคล้องกับ “สรุปผลการสำรวจสื่อมวลชน (หนังสือพิมพ์) พ.ศ.2546”¹¹ โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติที่พบว่าประชากรกลุ่มที่อ่านหนังสือพิมพ์มากที่สุดของประเทศนั้นคือกลุ่มผู้มีระดับการศึกษามัธยมโดยมีจำนวนประมาณร้อยละ 41.5 ของประชากรทั้งหมด ในส่วนของตัวแปรอาชีพและรายได้ก็นั้นพบว่าถึงแม้กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มผู้มีอาชีพรับจ้างและค้าขายซึ่งมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนค่อนข้างน้อย แต่เนื่องจากราคาของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจังหวัดสงขลาซึ่งส่วนใหญ่มีราคาถูกและออกวางจำหน่ายหลายวันต่อครั้ง จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่มสามารถซื้อหาหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นมาอ่านได้อย่างเท่าเทียมกัน

¹⁰ Wilbur Schramm, Studies of Innovation and Communication to The Public (California: Stanford University Institute for Communication Research, 1962), p. 245.

¹¹ “สรุปผลการสำรวจสื่อมวลชน (หนังสือพิมพ์) พ.ศ.2546” โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ, <<http://www.nso.go.th>>, 18 กรกฎาคม 2550.

จากผลการวิจัยที่พบว่า ลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกัน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่างกัน จะมีความคาดหวังต่อการอ่านข่าวสารดังกล่าวไม่แตกต่างกัน สะท้อนให้เห็นว่าผู้อ่านหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นทุกกลุ่มต่างตระหนักว่าเหตุการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นได้ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของตนและบุคคลรอบตัวเป็นอย่างมาก ด้วยเหตุนี้ผู้อ่านหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นทุกกลุ่มจึงต่างมีความคาดหวังที่จะได้รับข้อมูลและข่าวสารที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบเหมือนกัน ซึ่งสอดคล้องกับการค้นพบของ ศิริชัย ศิริกายะ และกาญจนา แก้วเทพ¹² ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับความคาดหวังของผู้รับสารต่อข่าวสารที่ได้รับจากสื่อมวลชนและพบว่า ผู้รับสารจะมีความต้องการหรือความคาดหวังต่อข่าวสารที่มีความเกี่ยวข้องกับหรือส่งผลกระทบต่อตนเองมากกว่าข่าวสารประเภทอื่น ๆ ทั้งนี้ เนื่องจากผู้รับสารสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากข่าวสารดังกล่าวไปใช้ประโยชน์แก่ชีวิตประจำวันของตนเองได้นั่นเอง

และส่วนผลการวิจัยที่พบว่า ลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกัน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ย ต่างมีความพึงพอใจต่อการนำเสนอข่าวสารดังกล่าวจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจังหวัดสงขลาเหมือนกันนั้น ชี้ให้เห็นว่าเหตุการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคนในท้องถิ่นโดยตรง ดังนั้นการนำเสนอข่าวสารดังกล่าวของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจึงถือเป็นสิ่งที่ประโยชน์แก่คนในพื้นที่ทุกคน ทำให้ความคาดหวังและความพึงพอใจของประชาชนแต่ละกลุ่มต่อข่าวสารดังกล่าวจึงไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับแนวคิดของ Merrill and Lowenstein¹³ ที่ได้อธิบายถึงปัจจัยที่ผลักดันให้บุคคลยังคงเปิดรับสื่ออื่น ๆ ว่าเกิดจากการที่ผู้รับสารสามารถเข้าถึงประโยชน์ใช้สอยของข้อมูลและข่าวสารนั้น ๆ ได้ ส่งผลให้เกิดความพึงพอใจและคงพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารนั้นต่อไปในอนาคต

¹² ศิริชัย ศิริกายะ และกาญจนา แก้วเทพ, ทฤษฎีสื่อสารมวลชน (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531), น. 67.

¹³ Merrill and Lowenstein, อ้างถึงใน แสงรพี ภัทรกิติคุณธร, “การเปิดรับ การใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจสื่อมวลชนประเภทสิ่งพิมพ์ที่ให้ความรู้ในการพัฒนาภาษาอังกฤษของนักเรียนมัธยมปลายในเขตกรุงเทพมหานคร,” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการศึกษาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543), น. 109.

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจังหวัดสงขลาควรนำเสนอข่าวสารที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่ผ่านทางเนื้อหาประเภทข่าวเพิ่มมากขึ้นมากที่สุด เนื่องจากพบว่าประชาชนต้องการให้หนังสือพิมพ์นำเสนอข่าวสารดังกล่าวผ่านทางเนื้อหาประเภทข่าวเพิ่มมากขึ้นมากที่สุด รองลงมาคือ บทวิเคราะห์ สกู๊ป บทความ การ์ตูนล้อเลียน จดหมายถามตอบ และบทบรรณาธิการตามลำดับ

2. หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจังหวัดสงขลาควรนำเสนอข่าวความคืบหน้าในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบของรัฐบาลเพิ่มมากขึ้นมากที่สุด เนื่องจากพบว่าประชาชนต้องการให้หนังสือพิมพ์นำเสนอข่าวดังกล่าวเพิ่มมากขึ้นมากที่สุด รองลงมาคือ ข่าวการติดตามจับกุมและดำเนินคดีกับผู้ก่อความไม่สงบ ข่าวสารที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ความรุนแรงต่างๆ ข่าวผลกระทบต่อประชาชน สังคม และเศรษฐกิจของท้องถิ่น ข่าวความสูญเสียของเหยื่อจากเหตุการณ์ความไม่สงบ ข่าวคำแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติตนเพื่อความปลอดภัย และข่าวความคิดเห็นของบุคคลต่าง ๆ ต่อเหตุการณ์ความไม่สงบ ตามลำดับ

3. หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจังหวัดสงขลาควรปรับปรุงการนำเสนอข่าวสารที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบในเรื่องการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลข่าวสารมากที่สุด เนื่องจากพบว่าประชาชนต้องการให้หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นปรับปรุงการนำเสนอข่าวสารในเรื่องดังกล่าวมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วันวิสาข์ พันธุดิธ¹⁴ ที่พบว่า ในการนำเสนอข่าวสารเหตุการณ์ความไม่สงบของหนังสือพิมพ์นั้น แหล่งข่าวส่วนใหญ่มักจะมาจากรัฐบาลและหน่วยงานราชการเกือบทั้งหมด กอปรกับผลการวิจัยของ สุธางศุรัตน์ สุบรรณรักษ์¹⁵ ที่อ้างว่า สื่อมวลชนส่วน

¹⁴ วันวิสาข์ พันธุดิธ, “การนำเสนอข่าวต่อเนื่องในหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ กรณีศึกษา เหตุการณ์ความรุนแรงในภาคใต้ ณ อ.ตากใบ จ.นราธิวาส,” (สารนิพนธ์ปริญญาวารสารศาสตร์บัณฑิต คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2548), น. 41 – 42.

¹⁵ สุธางศุรัตน์ สุบรรณรักษ์, “ความแตกต่างในการนำเสนอข่าวความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ระหว่างหนังสือพิมพ์ไทยและหนังสือพิมพ์มาเลเซีย กรณีศึกษา เหตุการณ์ความไม่สงบ หน้า สภ.อ.ตากใบ จ.นราธิวาส,” (สารนิพนธ์ปริญญาวารสารศาสตร์บัณฑิต คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2549), น. 61 – 63

ใหญ่ มักจะให้พื้นที่และความถี่ในการนำเสนอข่าวสารเหตุการณ์ความไม่สงบแก่ผู้มีอำนาจรัฐมากกว่าฝ่ายอื่น ๆ ในสังคม ด้วยเหตุนี้ จึงอาจทำให้ข่าวสารที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบซึ่งนำเสนอผ่านทางหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นนั้นเป็นข้อมูลแต่เพียงด้านเดียว จนทำให้ผู้อ่านไม่ได้รับทราบข่าวสารที่ถูกต้องหรือคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริงได้

ดังนั้น ผู้ประกอบการหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นในจังหวัดสงขลา จึงควรปรับปรุงรูปแบบการนำเสนอข่าวสารที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้อ่าน ทั้งนี้ให้เกิดความพึงพอใจสูงสุด

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาถึงพฤติกรรมการอ่าน ความคาดหวัง และความพึงพอใจของประชาชนจังหวัดสงขลาต่อการอ่านข่าวสารที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจังหวัดสงขลา ซึ่งเป็นการวิจัยที่ยังไม่ครอบคลุมถึงประเด็นต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ในการศึกษา ดังนั้นจึงควรวิจัยเพิ่มเติมในเรื่องต่อไปนี้

1. ควรศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการอ่าน ความคาดหวัง และความพึงพอใจของประชาชนต่อการอ่านข่าวสารที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นในพื้นที่อื่น ๆ ที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ดังกล่าวด้วย ทั้งนี้เพื่อให้ทราบว่าประชาชนในพื้นที่อื่น ๆ มีพฤติกรรมการอ่าน ความคาดหวัง และความพึงพอใจต่อการนำเสนอข่าวสารดังกล่าวของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นอย่างไรบ้าง

2. ควรศึกษาการนำเสนอข่าวสารที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบ โดยใช้การศึกษาเนื้อหา (Content Analysis) เพื่อให้ทราบว่าหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจังหวัดสงขลาได้นำเสนอข่าวสารดังกล่าวมากน้อยเพียงใด รวมถึงนำเสนอเนื้อหาในลักษณะใดบ้าง ซึ่งจะทำให้ทราบว่าแท้จริงแล้วหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจังหวัดสงขลาได้ให้ความสำคัญต่อการนำเสนอข่าวสารดังกล่าวมากน้อยเพียงใด

3. ควรศึกษาการนำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบ โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) กลุ่มผู้ประกอบการหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจังหวัดสงขลา เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการนำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบในเชิงลึกมากยิ่งขึ้น